

БОНКИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

ШАРҲИ УСТУВОРИИ МОЛИЯВИИ НИЗОМИ БОНКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН¹ ДАР СЕМОҲАИ ЯКУМИ СОЛИ 2024

Дар семоҳаи якуми соли 2024 сарфи назар аз ҷой доштани номуайяниҳои иқтисодӣ вобаста ба вазъи мураккаби геосиёсӣ дар ҷаҳон, низоми бонкии кишвар нисбат ба хавфҳои марбута истодагарӣ намуда, фаъолияти бемамонияти худро идома доданд. Дар ин давра нишондиҳандаҳои устувории молиявӣ дар сатҳи мақбул қарор дошта, дороиҳо, сармоя, қарздиҳӣ ва пасандозҳои низоми бонкӣ тамоюли зиёдшавиро касб намуданд.

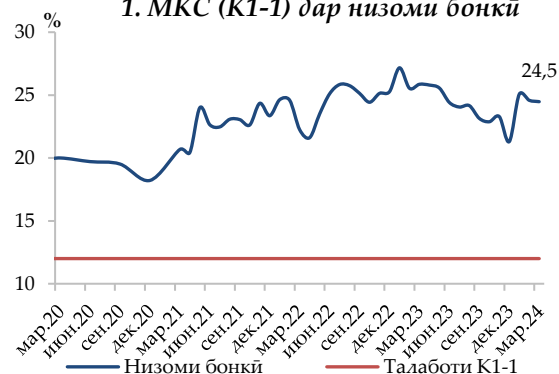
Кифоятии сармоя. Дар ҷамъбасти семоҳаи якуми соли 2024 меъёри кифоятии сармоя дар низоми бонкӣ (К1-1) ба 24,5 фоиз баробар гардид, ки аз талаботи муқарраршуда 12,5 банди фоизӣ (б.ф.) зиёд мебошад. Афзоиши нобаробари сармояи танзимшаванда (20,9 фоиз) ва дороиҳои бо назардошти хавф баркашидашудаи (27,7 фоиз) низоми бонкӣ дар ин давра ба тағйир ёфтани меъёри кифоятии сармоя (К1-1) боис гардид. Меъёри К1-3 бошад ба 18,7 фоиз баробар гардид.

Мавриди зикр аст, ки аз сатҳи талаботи ҳадди ақал баланд қарор доштани нишондиҳандаи меъёри кифоятии сармоя ба кам шудани талафоти эҳтимолии молиявӣ ва таъмини фаъолияти бемамониати низоми бонкӣ мусоидат менамояд.

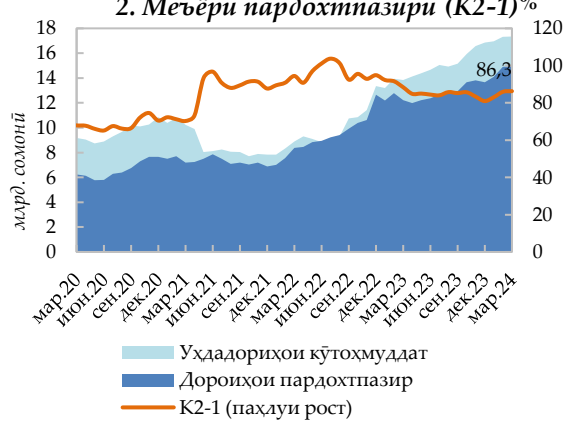
Пардохтпазирӣ. Меъёри пардохтпазирӣ (К2-1) дар сатҳи низом ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (30 фоиз) мутобиқ буда, 86,3 фоизро ташкил намуд. Пардохтпазирӣ бо асъори хоричӣ ифодаёфтаи низоми бонкӣ низ дар сатҳи муносиб қарор дошта, 81,0 фоизро ташкил намуд.

Даромаднокӣ. Дар давраи ҳисоботӣ нишондиҳандаҳои даромаднокии низоми бонкӣ аз рӯи дороиҳо ва сармоя тамоюли муътадил

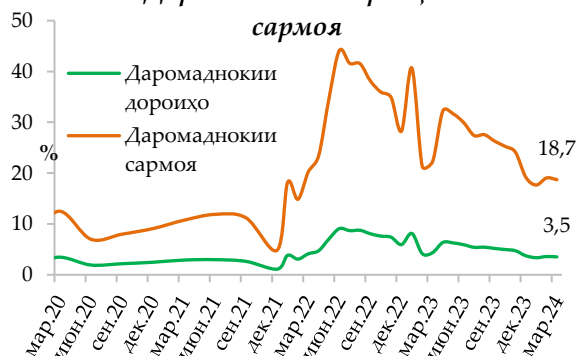
1. МКС (К1-1) дар низоми бонкӣ

2. Меъёри пардохтпазирӣ (К2-1)%

3. Даромаднокии дороиҳо ва сармоя

¹ Бонкҳо, ташкилотҳои қарзии гайрибонкӣ ва ТАҚХ

дошта, мувофиқан 3,5 фоиз ва 18,7 фоизро ташкил намуданд.

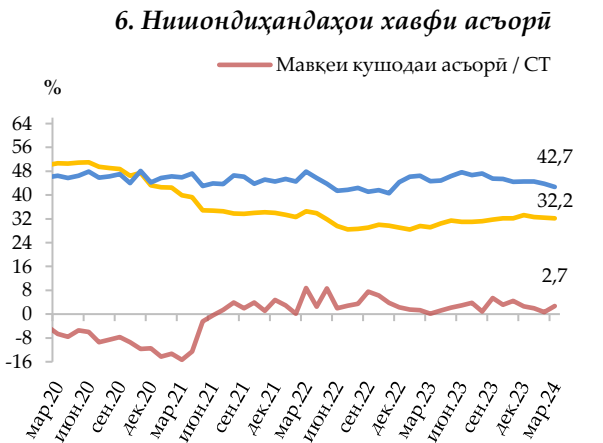
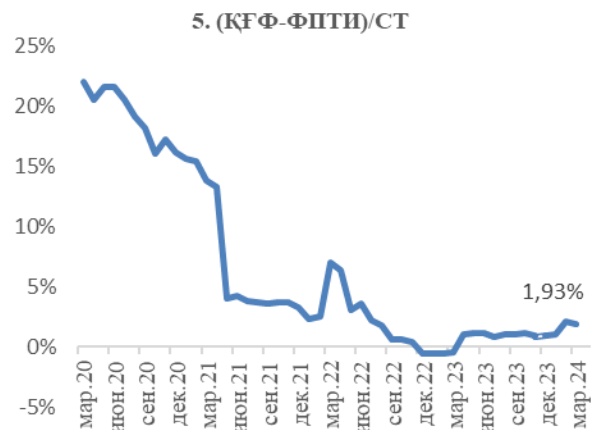
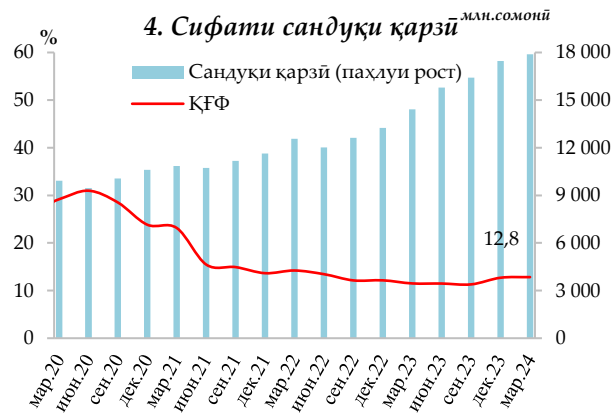
Сифати сандуқи қарзӣ. Ҳиссаи қарзҳои ғайрифаъол (зиёда аз 30 рӯз батаъхирарфта) дар сандуқи қарзӣ аз 11,5 фоиз дар интиҳои моҳи марти соли 2023 то ба 12,8 фоиз дар давраи ҳисоботӣ зиёд шуд.

Нишондиҳандаи фонди пӯшонидани талафоти имконпазир нисбат ба қарзҳои ғайрифаъол бошад, дар ин давра ба 94,2 фоиз баробар гардид.

Ҳамчунин бояд қайд намуд, ки таносуби нишондиҳандаи қарзҳои ғайрифаъол тарҳи фонди махсус барои пӯшонидани талафоти имконпазир нисбат ба сармояи танзимшаванда ба ҳолати 31 марти соли 2024 1,93 фоизро ташкил дод, ки ин нишондод ба кам будани сарбории қарзҳои ғайрифаъол ба сармояи фода менамояд.

Хавфи асърӣ. Дар давраи ҳисоботӣ ҳиссаи қарзҳои асърӣ дар муқоиса ба моҳи марти соли 2023 ба андозаи 3,0 б.ф. афзоиш ва ҳиссаи пасандозҳои асърӣ ба андозаи 2,0 б.ф. коҳиш ёфта, мувофиқан 32,2 фоиз ва 42,7 фоизро ташкил намуданд.

Яке аз роҳҳои муайян намудани осебпазирии сармояи низоми бонкӣ ба хавфи асърӣ ин таносуби мавқеи умумии қушодаи асърӣ нисбат ба сармояи танзимшаванда мебошад, ки ин номувофиқатии мавқеи асърро аз рӯйи дороиҳо ва уҳдадориҳо (мавқеи қушода) нишон медиҳад. Тибқи таҳлилҳо сармояи низоми бонкии Тоҷикистон ба хавфи асърӣ нисбатан камтар осебпазир буда, ба ҳолати охири моҳи марти соли 2024 ин нишондиҳанда (мавқеи қушодаи асърӣ/ сармояи танзимшаванда) 2,7 фоизро ташкил дод.

Манбаъ: ҳисобҳои БМТ